

คู่มือครู แผนการจัดการเรียนรู้

กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม

ประวัติศาสตร์ ป. 2

ชั้นประถมศึกษาปีที่ 2

ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551

- ออกแบบการเรียนรู้โดยใช้มาตรฐานการเรียนรู้ และตัวชี้วัดชั้นปีเป็นเป้าหมาย
- ออกแบบการจัดการเรียนรู้โดยเน้นนักเรียนเป็นศูนย์กลาง
- ใช้แนวคิด *Backward Design* ผสมผสานกับแนวคิดทฤษฎีการเรียนรู้ต่าง ๆ อย่างหลากหลาย
- ออกแบบการเรียนรู้เพื่อพัฒนาสมรรถนะสำคัญของนักเรียนในการสื่อสาร การคิด การแก้ปัญหา การใช้ทักษะชีวิต และการใช้เทคโนโลยี
- แบ่งแผนการจัดการเรียนรู้เป็นรายชั่วโมง สะดวกในการใช้
- มีองค์ประกอบครบถ้วนตามแนวทางการจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้ของสถานศึกษา
- นำไปพัฒนาเป็นผลงานทางวิชาการเพื่อเลื่อนวิทยฐานะได้

ผลิตและจัดจำหน่ายโดย บริษัท สำนักพิมพ์วัฒนาพานิช จำกัด

วัฒนาพานิช สารานุกรม

216-220 ถนนบำรุงเมือง แขวงสำราญราษฎร์ เขตพระนคร กรุงเทพฯ 10200

โทร. 02 222 9394 • 02 222 5371-2 FAX 02 225 6556 • 02 225 6557

email: info@wpp.co.th

คู่มือครู แผนการจัดการเรียนรู้ กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม

ประวัติศาสตร์ ป. 2

ชั้นประถมศึกษาปีที่ 2

ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551

สงวนลิขสิทธิ์ตามกฎหมาย

ห้ามละเมิด ทำซ้ำ คัดแปลง และเผยแพร่

ส่วนใดส่วนหนึ่ง เว้นแต่จะได้รับอนุญาต

ผู้เรียบเรียง

สุเทพ จิตร์ชื่น กศ.บ., กศ.ม.

บุญรัตน์ รอดดา ศษ.บ.

มนัสวี ญัฐฐาพิสุทธิ ศศ.บ., M.A.

บรรณาธิการ

สุระ ดามาพงษ์ กศ.บ., กศ.ม.

ISBN 978-974-18-6037-1

พิมพ์ที่ บริษัท โรงพิมพ์วัฒนาพานิช จำกัด นายเร็กซ์ จงพิพัฒนสุข กรรมการผู้จัดการ

สื่อการเรียนรู้ ป.1ป.6 (ชั้นละ 1 เล่ม) ตัวชี้วัด เป็นชั้นปี ตามหลักสูตรแกนกลางฯ 2551

- หนังสือเรียน (สข. อนุญาต) ● แบบฝึกทักษะ ● ฉบับสมบูรณ์แบบ ● แผนฯ (CD)

1) หนังสือเรียน 2) แบบฝึกหัด 3) ฉบับ สมบูรณ์แบบ 4) แผนฯ (CD)

- หนังสือเรียน • แบบฝึกทักษะ • ฉบับสมบูรณ์แบบ • แผนฯ (CD) ภาษาไทย ป. 1-6 เล่ม 1-2..... สุระ ดามา พงษ์ และคณะ
- หนังสือเรียน • แบบฝึกทักษะ • ฉบับสมบูรณ์แบบ • แผนฯ (CD) คณิตศาสตร์ ป. 1-6 เล่ม 1-2..... ประทุม พร ศรี วัฒนกุล และคณะ
- หนังสือเรียน • แบบฝึกทักษะ • ฉบับสมบูรณ์แบบ • แผนฯ (CD) วิทยาศาสตร์ ป. 1-6..... ดร.บัญชา แสนทวี และคณะ
- หนังสือเรียน • แบบฝึกทักษะ • ฉบับสมบูรณ์แบบ • แผนฯ (CD) สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ป. 1-6..... สุเทพ จิตร์ชื่น และคณะ
- หนังสือเรียน • แบบฝึกทักษะ • ฉบับสมบูรณ์แบบ • แผนฯ (CD) สุขศึกษาและพลศึกษา ป. 1-6..... ผศ. เขียวลิต ภูมิภาค และ คณะ
- หนังสือเรียน • แบบฝึกทักษะ • ฉบับสมบูรณ์แบบ • แผนฯ (CD) ศิลปะ ป. 1-6..... ทวี ศักดิ์ จริง กิจ และ คณะ
- หนังสือเรียน • แบบฝึกทักษะ • ฉบับสมบูรณ์แบบ • แผนฯ (CD) การ งานอาชีพและเทคโนโลยี ป. 1-6..... อรุณี ลิ้มศิริ และ คณะ
- หนังสือเรียน • แบบฝึกทักษะ • ฉบับสมบูรณ์แบบ • แผนฯ (CD) เทคโนโลยีสารสนเทศ ป. 1-6..... ดร.ศิริพร ศักดิ์รุ่งพงศากุล และ คณะ

- หนังสือเรียน • แบบฝึกหัด • แผนฯ • ซีดี Tops ป. 1-6..... Rebecca York Hanlon และ คณะ
- หนังสือเรียน • แบบฝึกหัด • แผนฯ • ซีดี Gogo Loves English ป. 1-6..... Stanton Procter และ คณะ
- หนังสือเรียน • แบบฝึกหัด • แผนฯ • ซีดี BINGO! ป. 1-6..... Ken Methold และ คณะ

- สื่อ การ เรียนรู้ ฉบับสมบูรณ์แบบ • แผนฯ (CD) ภาษา อังกฤษ ป. 1-6..... ดร.ประไพพรรณ เอม ชู และ คณะ
- สื่อ การ เรียนรู้ ฉบับสมบูรณ์แบบ หลักการ ใช้ ภาษาไทย ป. 1-6..... สุระ ดามาพงษ์ และ คณะ
- สื่อ การ เรียนรู้ ฉบับสมบูรณ์แบบ เศรษฐกิจ พอเพียง ป. 1-6..... พินิจ เพชรพชรกุล และ คณะ
- สื่อ การ เรียนรู้ ฉบับสมบูรณ์แบบ คุณธรรม นำ ความรู้ ป. 1-6..... สุเทพ จิตร์ชื่น และ คณะ
- กิจกรรม ลูกเสือ เนตรนารี ฉบับสมบูรณ์แบบ ป. 1-6..... ดร.อำนาจ ช่างเรียน และ คณะ
- กิจกรรม ยุวกาชาด ฉบับสมบูรณ์แบบ ป. 1-6..... ดร.อำนาจ ช่างเรียน และ คณะ

คำนำ

คู่มือครู แผนการจัดการเรียนรู้ ประวัติศาสตร์ ป.2 เล่มนี้เป็นสื่อการเรียนรู้ที่จัดทำขึ้นเพื่อให้เป็นแนวทางในการจัดการเรียนรู้โดยยึดหลักการออกแบบการจัดการเรียนรู้ตามแนวคิด **Backward Design** ที่เน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง (Child-centered) ตามหลักการเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ให้นักเรียนมีส่วนร่วมในกิจกรรมและกระบวนการเรียนรู้ สามารถสร้างองค์ความรู้ได้ด้วยตนเอง ทั้งเป็นรายบุคคลและรายกลุ่ม บทบาทของครูมีหน้าที่เอื้ออำนวยความสะดวกให้นักเรียนประสบผลสำเร็จ โดยสร้างสถานการณ์การเรียนรู้ทั้งในห้องเรียนและนอกห้องเรียน ทำให้นักเรียนสามารถเชื่อมโยงความรู้ในกลุ่มสาระการเรียนรู้อื่นๆ ได้ในเชิงบูรณาการด้วยวิธีการที่หลากหลาย เน้นกระบวนการคิดวิเคราะห์ สังเคราะห์ และสรุปความรู้ด้วยตนเอง ทำให้นักเรียนได้รับการพัฒนาทั้งด้านความรู้ ด้านทักษะ/กระบวนการ และด้านคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยมที่ดี นำไปสู่การอยู่ร่วมกันในสังคมอย่างสันติสุข

การจัดทำคู่มือครู แผนการจัดการเรียนรู้ ประวัติศาสตร์เล่มนี้ได้จัดทำตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ซึ่งครอบคลุมสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม สาระที่ 4 ประวัติศาสตร์ ภายในเล่มได้นำเสนอแผนการจัดการเรียนรู้เป็นรายชั่วโมงตามหน่วยการเรียนรู้ เพื่อให้ครูนำไปใช้ในการจัดการเรียนรู้ได้สะดวกยิ่งขึ้น นอกจากนี้แต่ละหน่วยการเรียนรู้ยังมีการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ทั้ง 3 ด้าน ได้แก่ ด้านความรู้ ด้านคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยม และด้านทักษะ/กระบวนการ ทำให้ทราบผลการเรียนรู้แต่ละหน่วยการเรียนรู้ของนักเรียนได้ทันที

คู่มือครู แผนการจัดการเรียนรู้ ประวัติศาสตร์เล่มนี้นำเสนอเนื้อหาแบ่งเป็น 3 ตอน คือ

ตอนที่ 1 คำชี้แจงการจัดแผนการจัดการเรียนรู้ ประกอบด้วยแนวทางการใช้แผนการจัดการเรียนรู้ สัญลักษณ์ลักษณะกิจกรรมการเรียนรู้ การออกแบบการจัดการเรียนรู้ตามแนวคิด Backward Design เทคนิคและวิธีการจัดการเรียนรู้-การวัดและประเมินผล ตารางวิเคราะห์มาตรฐานการเรียนรู้ และตัวชี้วัดชั้นปีกับสาระการเรียนรู้ในหน่วยการเรียนรู้ และโครงสร้างการแบ่งเวลารายชั่วโมงในการจัดการเรียนรู้

ตอนที่ 2 แผนการจัดการเรียนรู้ ได้เสนอแนะแนวทางการจัดการเรียนรู้แต่ละหน่วยการเรียนรู้ในสื่อการเรียนรู้ สมบูรณ์แบบ และหนังสือเรียน รายวิชาพื้นฐาน แบ่งเป็นแผนย่อยรายชั่วโมง ซึ่งแผนการจัดการเรียนรู้แต่ละแผนมีองค์ประกอบครบถ้วนตามแนวทางการจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้ของสถานศึกษา

ตอนที่ 3 เอกสาร/ความรู้เสริมสำหรับครู ประกอบด้วยแบบทดสอบต่าง ๆ และความรู้เสริมสำหรับครู ซึ่งบันทึกลงในแผ่นซีดี (cd) เพื่ออำนวยความสะดวกให้ครูใช้ในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้

คู่มือครู แผนการจัดการเรียนรู้ ประวัติศาสตร์ ป. 2 เล่มนี้ได้ออกแบบการจัดการเรียนรู้ด้วยเทคนิคและวิธีการสอนอย่างหลากหลาย หวังว่าจะเป็นประโยชน์ต่อการนำไปประยุกต์ใช้ในการจัดการเรียนรู้ให้เหมาะสมกับสภาพแวดล้อมของนักเรียนต่อไป

คณะผู้จัดทำ

สารบัญ

ตอนที่ 1 คำชี้แจงการจัดแผนการจัดการเรียนรู้	1
1. แนวทางการใช้แผนการจัดการเรียนรู้	2
2. สัญลักษณ์ลักษณะกิจกรรมการเรียนรู้	5
3. การออกแบบการจัดการเรียนรู้ตามแนวคิด Backward Design	6
4. เทคนิคและวิธีการจัดการเรียนรู้-การวัดและประเมินผลการเรียนรู้ ประวัติศาสตร์	18
5. ตารางวิเคราะห์มาตรฐานการเรียนรู้และตัวชี้วัดชั้นปีกับสาระการเรียนรู้ ในหน่วยการเรียนรู้	21
6. โครงสร้างการแบ่งเวลารายชั่วโมงในการจัดการเรียนรู้	23
ตอนที่ 2 แผนการจัดการเรียนรู้	24
หน่วยการเรียนรู้ที่ 1 ช่วงเวลาและการศึกษาประวัติของตนเองและครอบครัว	25
ผังมโนทัศน์เป้าหมายการเรียนรู้และขอบข่ายภาระงาน/ชิ้นงาน	25
ผังการออกแบบการจัดการเรียนรู้ หน่วยการเรียนรู้ที่ 1	26
แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 1 อดีต ปัจจุบัน และอนาคต	28
แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 2 วันสำคัญ	31
แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 3 การศึกษาประวัติของตนเองและครอบครัว	34
แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 4 เส้นเวลา	37
หน่วยการเรียนรู้ที่ 2 วิถีชีวิตของคนในชุมชน	40
ผังมโนทัศน์เป้าหมายการเรียนรู้และขอบข่ายภาระงาน/ชิ้นงาน	40
ผังการออกแบบการจัดการเรียนรู้ หน่วยการเรียนรู้ที่ 2	41
แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 5 การเปลี่ยนแปลงวิถีชีวิตของคนในชุมชน	43
แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 6 สาเหตุของการเปลี่ยนแปลงวิถีชีวิตของคนในชุมชน	46
แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 7 ผลกระทบของการเปลี่ยนแปลงที่มีต่อวิถีชีวิตของคนในชุมชน	49
หน่วยการเรียนรู้ที่ 3 บุคคลสำคัญ	52
ผังมโนทัศน์เป้าหมายการเรียนรู้และขอบข่ายภาระงาน/ชิ้นงาน	52
ผังการออกแบบการจัดการเรียนรู้ หน่วยการเรียนรู้ที่ 3	53
แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 8 ตัวอย่างบุคคลสำคัญในท้องถิ่น	55
แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 9 บุคคลสำคัญของชาติไทย	58

หน่วยการเรียนรู้ที่ 4 วัฒนธรรมและประเพณีไทย	61
ผังมโนทัศน์เป้าหมายการเรียนรู้และขอบข่ายภาระงาน/ชิ้นงาน	61
ผังการออกแบบการจัดการเรียนรู้ หน่วยการเรียนรู้ที่ 4	62
แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 10 วัฒนธรรมไทย	64
แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 11 ประเพณีไทย	67
หน่วยการเรียนรู้ที่ 5 ภูมิปัญญาไทย	70
ผังมโนทัศน์เป้าหมายการเรียนรู้และขอบข่ายภาระงาน/ชิ้นงาน	70
ผังการออกแบบการจัดการเรียนรู้ หน่วยการเรียนรู้ที่ 5	71
แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 12 ภูมิปัญญาด้านที่อยู่อาศัย	73
แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 13 ภูมิปัญญาด้านอาหาร	76
แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 14 ภูมิปัญญาด้านเครื่องนุ่งห่ม	79
แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 15 ภูมิปัญญาด้านการรักษาโรค	82
แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 16 ภูมิปัญญาด้านคุณธรรมและจริยธรรม	85
ตอนที่ 3 เอกสาร/ความรู้เสริมสำหรับครู.....	87
ตอนที่ 3.1 มาตรฐานการเรียนรู้ ตัวชี้วัดชั้นปี และสาระการเรียนรู้แกนกลาง.....	88
ตอนที่ 3.2 โครงงานและแฟ้มสะสมผลงาน.....	91
ตอนที่ 3.3 ผังการออกแบบการจัดการเรียนรู้และรูปแบบแผนการจัดการเรียนรู้รายชั่วโมง.....	96
ตอนที่ 3.4 แบบทดสอบก่อนเรียนและหลังเรียน ประจำหน่วยการเรียนรู้.....	98
ตอนที่ 3.5 แบบทดสอบปลายภาค/ปลายปี.....	108
ตอนที่ 3.6 ใบงาน แบบบันทึก และแบบประเมิน.....	117